

ISSN 2181-9130

Doi Journal 10.26739/2181-9130

ҲУҚУҚИЙ ТАДҚИҚОТЛАР ЖУРНАЛИ

11 ЖИЛД, 7 СОН

ЖУРНАЛ ПРАВОВЫХ ИССЛЕДОВАНИЙ

ТОМ 11, НОМЕР 7

JOURNAL OF LAW RESEARCH

VOLUME 11, ISSUE 7

ТОШКЕНТ-2026

ҲУҚУҚИЙ ТАДҚИҚОТЛАР ЖУРНАЛИ

ЖУРНАЛ ПРАВОВЫХ ИССЛЕДОВАНИЙ | JOURNAL OF LAW RESEARCH

№7 (2026) DOI <http://dx.doi.org/10.26739/2181-9130-2026-7>

Бош муҳаррир:
Главный редактор:
Chief Editor:

Abdurasulova Qumriniso Raimqulovna
yuridik fanlar doktori, professor (O'zbekiston)

Бош муҳаррир ўринбосари:
Заместитель главного редактора:
Deputy Chief Editor:

Fayziev Shoxrud Farmonovich
yuridik fanlar doktori, dotsent (O'zbekiston)

ТАҲРИРИЙ МАСЛАҲАТ КЕНГАШИ | РЕДАКЦИОННЫЙ СОВЕТ | EDITORIAL BOARD

12.00.01 - ДАВЛАТ ВА ҲУҚУҚ НАЗАРИЯСИ ВА ТАРИХИ. ҲУҚУҚИЙ ТАЪЛИМОТЛАР ТАРИХИ / ТЕОРИЯ ПРАВА И ГОСУДАРСТВА, ИСТОРИЯ ПРАВОВЫХ УЧЕНИЙ / THEORY OF LAW AND STATE, HISTORY OF LEGAL DOCTRINES

Boboyev Halimboy Boboyevich

yuridik fanlar doktori, professor (O'zbekiston)

Ahmedshaeva Mavlyuda Axatovna

yuridik fanlar doktori, professor (O'zbekiston)

Muxitdinova Firyuza Abdurashidovna

yuridik fanlar doktori, professor (O'zbekiston)

Adilxodjayeva Surayyo Maxkamovna

yuridik fanlar doktori, professor (O'zbekiston)

Sattorov Abdug'affor

yuridik fanlar doktori, professor (O'zbekiston)

Yosuke Shamoto

yuridik fanlar doktori, professor (Yaponiya)

Umarxanova Dildora Sharipxanovna

yuridik fanlar doktori, professor (O'zbekiston)

Nematov Jo'rabek Nematilloevich

yuridik fanlar doktori, dotsent (O'zbekiston)

12.00.02 - КОНСТИТУЦИОННЫЙ ҲУҚУҚ, МАЪМУРИЙ ҲУҚУҚ, МОЛИЯ ВА БОЖХОНА ҲУҚУҚИ / КОНСТИТУЦИОННОЕ ПРАВО; АДМИНИСТРАТИВНОЕ ПРАВО; ФИНАНСОВОЕ ПРАВО / CONSTITUTIONAL LAW; ADMINISTRATIVE LAW; FINANCIAL RIGHT

Malikova Gulchexra

yuridik fanlar doktori, professor (O'zbekiston)

Xusanov Ozod Tillabayevich

yuridik fanlar doktori, professor (O'zbekiston)

Selimanova Svetlana Mixaylovna

yuridik fanlar doktori (O'zbekiston)

Xvan Leonid Borisovich

yuridik fanlar doktori, dotsent (O'zbekiston)

Peshkova Xristina Vyacheslavovna

yuridik fanlar doktori, dotsent (Rossiya)

Sung Un Lee

yuridik fanlar doktori, professor (Janubiy Koreya)

12.00.03 - ҲУҚУҚРОЛИК ҲУҚУҚИ. ТАДБИРКОРЛИК ҲУҚУҚИ. ОИЛА ҲУҚУҚИ. ХАЛҚАРО ХУСУСИЙ ҲУҚУҚ / ГРАЖДАНСКОЕ ПРАВО; ПРЕДПРИНИМАТЕЛЬСКОЕ ПРАВО; СЕМЕЙНОЕ ПРАВО; МЕЖДУНАРОДНОЕ ЧАСТНОЕ ПРАВО / CIVIL LAW; BUSINESS LAW; FAMILY LAW; PRIVATE INTERNATIONAL LAW

Oqyulov Omonboy

yuridik fanlar doktori, professor (O'zbekiston)

Ro'zinazarov Shuhrat Nuraliyevich

yuridik fanlar doktori, professor (O'zbekiston)

Ruziyev Rustam Jabborovich

yuridik fanlar doktori, professor (O'zbekiston)

Borotov Mirodiljon Xomudjonovich

yuridik fanlar doktori, professor (O'zbekiston)

Toshev Boboqul Norqobilovich

yuridik fanlar doktori, professor (O'zbekiston)

Shomuxamedova Zamira Shoislamovna

yuridik fanlar doktori, (O'zbekiston)

Ahmad Issa Altweissi

yuridik fanlar doktori, professor (Iordaniya)

Mexmonov Kambariddin Miradxanovich

yuridik fanlar doktori, professor (O'zbekiston)

12.00.04 - ҲУҚУҚРОЛИК ПРОЦЕССУАЛ ҲУҚУҚИ. ХЎЖАЛИК ПРОЦЕССУАЛ ҲУҚУҚИ. ҲАҚАМЛИК ЖАРАЁНИ ВА МЕДИАЦИЯ / ГРАЖДАНСКОЕ ПРОЦЕССУАЛЬНОЕ ПРАВО; ХОЗЯЙСТВЕННОЕ ПРОЦЕССУАЛЬНОЕ ПРАВО; АРБИТРАЖНЫЙ ПРОЦЕСС И МЕДИАЦИЯ / CIVIL PROCEDURE LAW; ECONOMIC PROCEDURAL LAW; ARBITRATION PROCESS AND MEDIATION

Esanova Zamira Normurodovna

yuridik fanlar doktori, professor (O'zbekiston)

Mamasidiqov Muzaffar Musajonovich

yuridik fanlar doktori, professor (O'zbekiston)

Jason A.

Kanton Federal sud markazi (AQSH)

Borut Strazisar

Yuridik bo'lim boshlig'i (Sloveniya)

12.00.05 - МЕҲНАТ ҲУҚУҚИ. ИЖТИМОИЙ ТАЪМИНОТ ҲУҚУҚИ / ТРУДОВОЕ ПРАВО; ПРАВО СОЦИАЛЬНОГО ОБЕСПЕЧЕНИЯ / THE LABOR LAW; SOCIAL SECURITY LAW

Usmanova Muborak Akmalxanovna

yuridik fanlar doktori, professor (O'zbekiston)

Gasanov Mixail Yuriyevich

yuridik fanlar doktori, dotsent (O'zbekiston)

Sattorova Gulnoza Djurakulovna

yuridik fanlar doktori, dotsent (O'zbekiston)

Murodova Gulnora

yuridik fanlar doktori, dotsent (O'zbekiston)

Denisov Gleb

yuridik fanlar doktori, professor (Rossiya)

Fayziyev Shuxrat Xasanovich
yuridik fanlar doktori, professor (O'zbekiston)
Usmonov Muhammadi Bahridinovich
yuridik fanlar doktori, professor (O'zbekiston)
Xolmuminov Juma
yuridik fanlar doktori, professor (O'zbekiston)

Jo'rayev Yuldash Achilovich
yuridik fanlar doktori, professor (O'zbekiston)
Nurmatov Mirg'olib Mirzayevich
yuridik fanlar doktori, professor (O'zbekiston)

Po'latov Baxtiyor Xalilovich
yuridik fanlar doktori, professor (O'zbekiston)
Salomov Baxrom Salomovich
yuridik fanlar doktori, professor (O'zbekiston)
Osmonaliyev Qayrat
yuridik fanlar doktori, professor (O'zbekiston)
Mirzayev Aziz
yuridik fanlar doktori, professor (O'zbekiston)

Aleksey Kibalnik
yuridik fanlar doktori, professor (Rossiya)
Kudryavtsev Vladislav Leonidovich
yuridik fanlar doktori, professor (Rossiya)
Sergey Shoshin
yuridik fanlar doktori, dotsent (Rossiya)
James B.
Eaglin Federal sud markazi (AQSH)

Rustambayev Mirzayusup Hakimovich
yuridik fanlar doktori, professor (O'zbekiston)
Zufarov Rustam Axmedovich
yuridik fanlar doktori, professor (O'zbekiston)
Kabulov Rustam
yuridik fanlar doktori, professor (O'zbekiston)
Rajabova Mavjuda Abdullayevna
yuridik fanlar doktori, professor (O'zbekiston)
Ismailov Isomiddin
yuridik fanlar doktori, professor (O'zbekiston)

Hamidov Nurmuhammad Orif o'g'li
yuridik fanlar bo'yicha falsafa doktori (O'zbekiston)
Yuldoshev Rifat Raxmadjonovich
yuridik fanlar doktori, professor (Tojikiston)
Djansarayeva Rima Ernatovna
yuridik fanlar doktori, professor (Qozog'iston)
Yelena Antonyan Aleksandrovna
yuridik fanlar doktori, professor (Rossiya)
Matthew Light
yuridik fanlar doktori, professor (Kanada)
Qo'shayev Nurali Mahmudovich
yuridik fanlar nomzodi, dotsent (O'zbekiston)

Inog'omjonova Zumratxon Fatxullayevna
yuridik fanlar doktori, professor (O'zbekiston)
Pulatov Yuriy Safiyevich
yuridik fanlar doktori, professor (O'zbekiston)
To'laganova Gulchehra Zaxitovna
yuridik fanlar doktori, professor (O'zbekiston)
Muxiddinov Faxriddin Muxiddinovich
yuridik fanlar doktori, professor (O'zbekiston)
Mirazov Davron Miragzamovich
yuridik fanlar doktori (O'zbekiston)
Rijakov Aleksandr Petrovich
yuridik fanlar doktori, professor (Rossiya)

Stoyko Nikolay Genadyevich
yuridik fanlar doktori, professor (Rossiya)
Iskandarov Zayniddin
yuridik fanlar doktori, professor (Tojikiston)
Sergey Pen
yuridik fanlar doktori, professor (Qozog'iston)
Aleksey Purs
yuridik fanlar doktori, dotsent (Belarus)
Jurgen Maurer
yuridik fanlar doktori, professor (Germaniya)
Kevin Curtin
yuridik fanlar doktori, professor (AQSH)

Ismoilov Bahodir Islamovich
yuridik fanlar doktori, professor (O'zbekiston)
Matkarimova Gulchehra Abdusamatovna
yuridik fanlar doktori, professor (O'zbekiston)

Yuldasheva Govxerjan
yuridik fanlar doktori, professor (O'zbekiston)
Alexander Trunk
yuridik fanlar doktori, professor (Germaniya)

1. Sayfullayeva Mahbuba Azim qizi

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASIDA INGLIZ HUQUQINI JORIY ETISH VA QO'LLASHNING SHARTLARI VA ISTIQBOLLARI.....5

2. Мамадалиев Бахтиёр Зокирович

ЎРМОН ХЎЖАЛИГИ СОҲАСИДА ҚОНУНЧИЛИК ИЖРОСИ УСТИДАН ПРОКУРОР НАЗОРАТИНИНГ ДОЛЗАРБ МУАММОЛАРИ ВА УЛАРНИ ТАКОМИЛЛАШТИРИШ ЙЎЛЛАРИ.....13

3. Ummatov Muhammadrasul Tursunovich

JAMOAT XAVFSIZLIGINI TA'MINLASH SUBYEKTLARI ORASIDA JAVOBGARLIKNI SOHA, HUDUD VA YO'NALISHLAR BO'YICHA BIRIKTIRISH VA AMALGA OSHIRISH MUAMMOLARI.....21

4. Axatov Shuxrat Shoim o'g'li

SUN'IY INTELLEKTDAN JINOYAT SODIR ETISH VOSITASI SIFATIDA FOYDALANISHNING JINOIY-HUQUQIY MUAMMOLARI.....30

5. Bozorov Jasurbek Saydulla o'g'li

SHAXSIY HAYOT DAXLSIZLIGIGA TAJOVUZ QILUVCHI KIBER-TA'QIB (CYBERSTALKING)NING JINOYAT-HUQUQIY TABIATI: MILLIY QONUNCHILIKDAGI BO'SHLIQLAR VA XORIJIY TAJRIBANING QIYOSIY-HUQUQIY TAHLILI.....36

6. Ismoilov Shoxabbos G'ayratjon o'g'li

JINOYAT TARKIBINING OBYEKTIV VA SUBYEKTIV BELGILARIGA KO'RA NORMALAR RAQOBATINING HUQUQIY TAHLILI.....47

7. Матмуратов Батир Джолдасович

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИНИНГ ЯНГИ ЖИНОЯТ КОДЕКСИГА ЖАРИМА ЖАЗОСИНИ АСОСИЙ ЖАЗОГА ҚЎШИМЧА ҚИЛИБ КИРИТИШ ВА УНИ КОРРУПЦИЯ ЖИНОЯТЛАРИГА КЕНГ ЖОРИЙ ЭТИШ ЗАРУРАТИ.....58

8. Noraliyev Turg'un Eshmurod o'g'li

TEKNOLOGIK TARAQQIYOT SHAROITIDA JINOYAT PREDMETINING EVOLYUTSIYASI: SUN'IY INTELLEKT, KRIPTO-AKTIVLAR, VIRTUAL MULK VA AXBOROT JINOIY TAJOVUZ OBYEKTI SIFATIDA.....66

9. Утаев Хусниддин Хуррамович

РАҚАМЛИ МУЛКИЙ ҚИЛМИШЛАРНИ ТУРДОШ ЖИНОЯТ ТАРКИБЛАРИДАН ФАРҚЛАШНИНГ ЖИНОЯТ-ҲУҚУҚИЙ МОДЕЛИ.....77

10. Махмадиярова Хумора Ўктам кизи

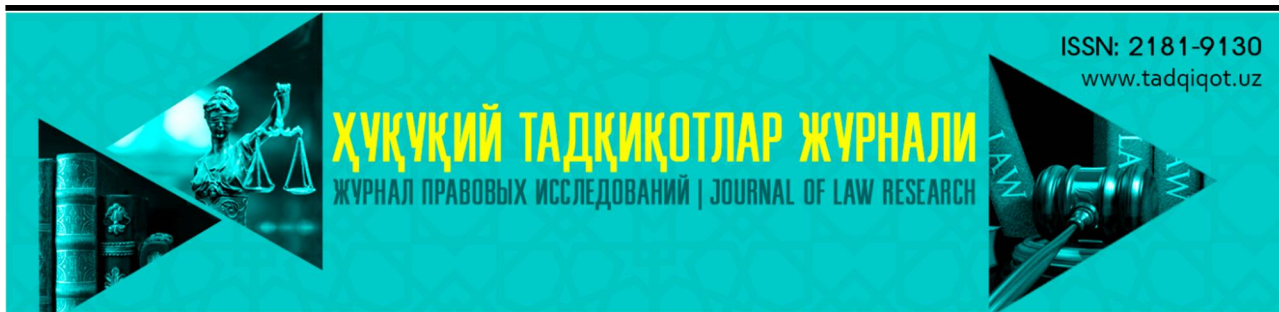
БИРИНЧИ ИНСТАНЦИЯ СУДЛАРИДА ИШ ЮРИТИШДА ТОРТИШУВ ПРИНЦИПИНИНГ АҲАМИЯТИНИ КУЧАЙТИРИШ.....85

11. Архангельская Екатерина Константиновна

«ПРЕДУПРЕЖДЕНИЕ ПРЕСТУПЛЕНИЙ В ОТНОШЕНИИ ИНОСТРАНЦЕВ: ЗАРУБЕЖНЫЙ ОПЫТ И ДИСТАНЦИОННЫЙ ОПРОС С ИСПОЛЬЗОВАНИЕМ ЦИФРОВЫХ ТЕХНОЛОГИЙ».....84

12. Sattarov Ja'surbek Avazbekovich

AXBOROT TEKNOLOGIYALARIDAN FOYDALANIB SODIR ETILADIGAN FIRIBGARLIKKA QARSHI PROFILAKTIKANING YANGI MODELI: MAHALLABAY YONDASHUV, ANTIFROD MEKANIZMLAR VA VIKTIMOLOGIK HIMOYA ISTIQBOLLARI.....103

Матмуратов Батир Джолдасович,
Қорақалпоқ давлат университети
Юридик фанлари номзоди, доцент.
E-mail: salomat.niyozova@mail.ru

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИНING ЯНГИ ЖИНОЯТ КОДЕКСИГА ЖАРИМА ЖАЗОСИНИ АСОСИЙ ЖАЗОГА ҚЎШИМЧА ҚИЛИБ КИРИТИШ ВА УНИ КОРРУПЦИЯ ЖИНОЯТЛАРИГА КЕНГ ЖОРИЙ ЭТИШ ЗАРУРАТИ

For citation: Matmurov Batir Joldasovich. NECESSITY OF ADDING A FINE PUNISHMENT TO THE MAIN PUNISHMENT IN THE NEW CRIMINAL CODE OF THE REPUBLIC OF UZBEKISTAN AND WIDELY IMPLEMENTING IT FOR CORRUPTION CRIMES. Journal of Law Research. 2026, 11 vol., issue 7.

 <http://dx.doi.org/10.5281/zenodo.22235452>

АННОТАЦИЯ

Мақолада Ўзбекистонда амалга оширилаётган суд-ҳуқуқ ислохотлари, хусусан, янги таҳрирдаги Жиноят кодексини яратиш жараёни ва унда жиноий жазоларни либераллаштириш масалалари таҳлил қилинган. Муаллиф мақолада иқтисодиёт ва бошқарув соҳасидаги ғаразгўйлик ниятларида содир этиладиган ҳамда коррупциявий жиноятлар учун асосий жазога қўшимча равишда жарима жазосини жорий этиш заруратини илмий-назарий жиҳатдан асослаб берган. Бундан ташқари, мақолада Ўзбекистон Республикасининг янги Жиноят кодексида жиноий жазо тизимини такомиллаштириш, хусусан, жарима жазосини асосий жазога қўшимча жазо тури сифатида жорий этишнинг ҳуқуқий ва амалий аҳамияти тадқиқ этилган. Жиноят содир этишнинг олдини олиш, жазонинг адолатлилиги ва муносиблигини таъминлаш, етказилган зарарни қоплаш ҳамда коррупцияга оид жиноятларга қарши курашиш самарадорлигини ошириш нуктаи назаридан жарима жазосидан фойдаланиш имкониятлари таҳлил қилинган. Шунингдек, коррупция жиноятларининг ўзига хос хусусиятларидан келиб чиқиб, озодликдан маҳрум қилиш ва бошқа асосий жазо чоралари билан бир қаторда молиявий таъсир чораларини қўллашнинг мақсадга мувофиқлиги асосланган. Хорижий давлатлар тажрибаси ҳамда жиноий-ҳуқуқий сиёсатнинг замонавий тенденциялари асосида жарима жазосини қўшимча жазо сифатида қўллашнинг ҳуқуқий механизмларини такомиллаштириш бўйича таклиф ва тавсиялар ишлаб чиқилган.

Калит сўзлар: Жиноят кодекси, жарима, асосий ва қўшимча жазо, коррупциявий жиноятлар, иқтисодий жиноятлар, ғаразгўйлик мотиви, жиноий жавобгарликнинг муқаррарлиги, жазони либераллаштириш.

Матмуратова Батыра Жолдасовича,
Қарақалпақский государственный университет
Кандидат юридических наук, доцент,
E-mail: salomat.niyozova@mail.ru

НЕОБХОДИМОСТЬ ВКЛЮЧЕНИЯ ШТРАФА В КАЧЕСТВЕ ДОПОЛНИТЕЛЬНОГО НАКАЗАНИЯ К ОСНОВНОМУ НАКАЗАНИЮ В НОВЫЙ УГОЛОВНЫЙ КОДЕКС РЕСПУБЛИКИ УЗБЕКИСТАН И ЕГО ШИРОКОГО ПРИМЕНЕНИЯ К КОРРУПЦИОННЫМ ПРЕСТУПЛЕНИЯМ

АННОТАЦИЯ

В статье анализируются судебно-правовые реформы, проводимые в Узбекистане, в частности, процесс создания Уголовного кодекса в новой редакции и вопросы либерализации уголовных наказаний в нем. В статье автор научно-теоретически обосновал необходимость введения штрафного наказания в дополнение к основному наказанию за коррупционные преступления, совершаемые из корыстных побуждений в сфере экономики и управления. Кроме того, в статье исследуется правовое и практическое значение совершенствования системы уголовного наказания в новом Уголовном кодексе Республики Узбекистан, в частности, введения штрафного наказания в качестве дополнительного вида наказания к основному. Проанализированы возможности использования штрафных санкций с точки зрения предупреждения преступлений, обеспечения справедливости и соразмерности наказания, возмещения причиненного ущерба и повышения эффективности борьбы с коррупционными преступлениями. Также, исходя из специфики коррупционных преступлений, обоснована целесообразность применения мер финансового воздействия наряду с лишением свободы и другими основными мерами наказания. На основе опыта зарубежных стран и современных тенденций уголовно-правовой политики разработаны предложения и рекомендации по совершенствованию правовых механизмов применения штрафа в качестве дополнительного наказания.

Ключевые слова: Уголовный кодекс, штраф, основное и дополнительное наказание, коррупционные преступления, экономические преступления, корыстный мотив, неотвратимость уголовной ответственности, либерализация наказаний.

Matmuratov Batir Joldasovich,

Karakalpak State University

Candidate of Legal Sciences, Associate Professor,

E-mail: salomat.niyozova@mail.ru

NECESSITY OF ADDING A FINE PUNISHMENT TO THE MAIN PUNISHMENT IN THE NEW CRIMINAL CODE OF THE REPUBLIC OF UZBEKISTAN AND WIDELY IMPLEMENTING IT FOR CORRUPTION CRIMES

ANNOTATION

The possibilities of using fines in terms of preventing crimes, ensuring the fairness and proportionality of punishment, compensating for damages, and increasing the effectiveness of the fight against corruption crimes were analyzed. In the article, the author scientifically and theoretically substantiates the need to introduce a fine in addition to the main punishment for corruption crimes committed with mercenary intentions in the field of economics and management. Furthermore, the article examines the legal and practical significance of improving the criminal punishment system in the new Criminal Code of the Republic of Uzbekistan, specifically introducing a fine as an additional type of punishment to the main one. The possibilities of using fines in terms of preventing crimes, ensuring the fairness and proportionality of punishment, compensating for damages, and increasing the effectiveness of the fight against corruption crimes were analyzed. Furthermore, based on the specifics of corruption crimes, the expediency of applying financial sanctions alongside imprisonment and other primary punitive measures is substantiated. Based on the experience of foreign countries and modern trends in criminal law policy, proposals and recommendations have been developed to improve the legal mechanisms for applying a fine as an additional punishment.

Keywords: Criminal Code, fine, primary and additional punishment, corruption crimes, economic crimes, mercenary motive, inevitability of criminal liability, liberalization of punishments.

Мамлакатимизни демократик янгилашнинг бугунги босқичдаги энг муҳим йўналишларидан бири бу – қонун устуворлиги ва қонунийликни мустаҳкамлаш, инсон ҳуқуқлари ва манфаатларини ишончли ҳимоя қилиш тизимини изчил яхшилашдан иборат. Юртимизда ҳуқуқий давлат асосларини янада такомиллаштириш ва аҳолининг ҳуқуқий онги ва маданиятини юксалтириш ҳал қилувчи вазифа бўлиб, бунда суд-ҳуқуқ ислохотлари муҳим ўрин эгаллайди.

Жумладан, суд-ҳуқуқ тизимини янада демократлаштириш ва эркинлаштириш, суд, ҳуқуқни муҳофаза қилувчи ва назорат органлари фаолияти самарадорлигини ошириш, аҳолининг одил судловга бўлган ишончини ошириш, жамиятда қонун устуворлигини таъминлаш борасида кенг қўламли ислохотлар амалга оширилиб келинмоқда.

Жиноят-ҳуқуқий сиёсатнинг муҳим вазифалардан бири бўлган жиноят учун жазо тайинлаш масаласини ҳуқуқий тартибга солишнинг ўзига хос йўналишларини аниқлаш асосида мазкур соҳани такомиллаштириш, миллий қонунчиликни халқаро стандартларга мослаштириш тенденцияси кузатилмоқда.

Жамиятда ҳуқуқий муносабатларни тартибга солишда давлат томонидан белгиланган юридик нормалар муҳим ўрин тутати. Жиноят ҳуқуқи соҳасида эса, жазо тушунчаси ва унинг жиноий жавобгарлик билан ўзаро боғлиқ бўлса-да, ўзининг ҳуқуқий моҳияти ва амалий аҳамияти билан бир-биридан фарқ қилади. Ушбу мақолада мазкур тушунчаларнинг ҳуқуқий табиати, уларнинг ўзаро фарқлари ва бир-бирига боғлиқ жиҳатлари Ўзбекистон Республикаси Жиноят кодекси қоидалари доирасида таҳлил қилинади. Шунингдек, давлатнинг жиноятчиликка қарши кураш сиёсатини амалга оширишда жиноий жавобгарлик ва жазонинг ролига алоҳида эътибор қаратилади. Мазкур таҳлил орқали жиноий жавобгарлик ва жазо тушунчалари бўйича назарий ва амалий билимларни такомиллаштириш мақсад қилиб қўйилган.

Бугунги кунда жамиятимизда “Қонун ва адолат – устувор”, “Жиноятга жазо муқаррар”, деган устувор тамойиллар талабини таъминлаш йўлга қўйилмоқда. Мамлакатимизда суд-ҳуқуқ тизимини янада демократлаштириш ва либераллаштириш, ҳуқуқни муҳофаза қилувчи органлар фаолиятини янада такомиллаштириш, аҳолининг одил судловга бўлган ишончини ошириш, қонун устуворлигини таъминлаш бўйича кенг қўламли сиёсий-ҳуқуқий ислохотлар амалга оширилмоқда.

Ўзбекистон Республикаси Президенти Шавкат Мирзиёев 2025 йилнинг 26 декабрь куни Олий Мажлис ва халқимизга йўллаган Мурожаатномасида, Ўзбекистонда – фуқароларимиз, тадбиркорларимиз ва инвесторларни ҳар қандай вазиятда ҳам ишончли ҳимоя қиладиган давлат бор, Конституция бор, қонунлар бор! Давлатнинг ҳар бир сўм маблағи, ресурси бўйича шахсий жавобгарлик кучайтирилади. Коррупцияга йўл қўйиш эса – ислохотларимизга хиёнатдир. Бу иллатга қарши курашиш бўйича 2026 йилда “фавқулодда ҳолат” эълон қиламиз! деди[1].

Мурожаатномада суд-ҳуқуқ тизимини халққа яқинлаштиришга қаратилган ишларимизни изчил давом эттириш, одил судлов жараёнини “рақамли суд” концепцияси асосида ташкил этиш, терговни рақамлаштириш орқали инсон ҳуқуқларини ҳимоя қилишни кучайтириш, бунда жиноят бўйича аризани қабул қилишдан бошлаб, ишни судга ўтказишгача бўлган босқичларга сунъий интеллект технологиялари жорий этилиб, инсон омили қисқартирилиши белгиланди. Энди жиноят процессига инглиз ҳуқуқидаги мамлакатларда ижобий натижа берган "халқ вакиллари коллегияси" институти босқичма-босқич жорий этилади. Бу суд ҳукмининг янада адолатли бўлишига хизмат қиладиган янги концепция бўлди.

Бугунги кунда янги таҳрирдаги Жиноят кодексининг лойиҳаси тайёрланиб мутахассислар ва кенг жамоатчилик ўртасида муҳокама қилинмоқда. Лойиҳада жиноят қонунчилиги нормаларини унификация қилиш; жиноий қилмишнинг ижтимоий хавфлилик даражаси ва хусусиятини белгиловчи муқобил кўрсаткичларни жорий этиш орқали жиноятларни таснифлаш тизими ва нормаларини қайта кўриб чиқиш; жазолар тизими ва уларни тайинлаш механизмларини қайта кўриб чиқиш; жазоларни либераллаштириш, шахсни жиноий жавобгарлик ёки жазодан озод қилиш шартларини белгиловчи нормаларни

кенгайтириш; коррупция жиноятларининг олдини олиш ва уларга қарши курашишга қаратилган нормаларни киритиш назарда тутилган[2].

Халқаро стандартлар ва илғор хорижий тажрибани инобатга олган ҳолда Ўзбекистоннинг янги Жиноят кодексини яратишда асосий масалалардан бири айрим иқтисодиёт ва бошқарув соҳасидаги тамагирлик мотивида содир этилган жиноятларда асосий жазога қўшимча жазо сифатида жарима жазосини жорий этиш зарурати пайдо бўлмоқда.

Биз биламизки, жазо-бу жиноят содир этишда айбли деб топилган шахсга нисбатан давлат номонидан суд ҳукми асосида қўлланиладиган ва маҳкумни қонунда назарда тутилган муайян ҳуқуқ ва эркинликлардан маҳрум қилиш ёки уларни чеклашдан иборат мажбурлов чорасидир. Жиноят қонунини қўллашда: жиноий жавобгарлик нимага асосланади ва нима учун жазо тайинланади ҳамда белгиланадиган жазо чорасининг миқдори нимага боғлиқ ва айбдор қандай жазоланиши керак, деган саволларга жавоб топиш муҳимдир. Давлат номидан қўлланиладиган мажбурлов чораси турлича бўлиб, жиноий жазо бу мажбурловнинг алоҳида шакли ҳисобланади.

Жиноий жазо бошқа мажбурлов чораларидан қуйидаги ўзига хос хусусиятлари билан фарқ қилади: 1) Жиноий жазо жиноят қонунини қатъий белгиланган бўлади. Жиноят кодексини судлар учун қатъий бўлган жазо чоралари белгиланган бўлиб, судлар жазо тайинлашда ЖК Махсус қисм нормаси санкциясид қўрсатилган доирада жазо тайинлайдилар. Суд жиноят содир этишда айбдор, деб топилган шахсга қонунда белгиланган жазонигина тайинлайди, бошқа жазоларни давлат номидан қўлланиши ёки жиноят қонуни санкцияларидан четга чиқилишига йўл қўйилмайди. Давлат мажбурловининг алоҳида шакли бўлган жазо жиноят қонунини назарда тутилган жиноятни содир қилган шахсга нисбатан қўлланилади.

2) Жиноий жазо фақат суд томонидан тайинланади. Амнистия акти асосида ёки авф этиш орқали жазодан озод қилишда, бу актни чиқарган органнинг амнистия ёки авф этиш тўғрисидаги норматив акти асосида озод қилинади.

3) Жиноий жазо фақат жиноят содир этишда айбдор деб топилган шахсларга нисбатангина қўлланилади. Маҳкум жазонининг ижросидан қочганда ҳам жазо маҳкумнинг оила аъзоларига ёки яқин қариндошларига нисбатан қўлланиши мумкин эмас. Айбдор шахсга жазо қўлланиши билан боғлиқ бўлган мулкӣ тўловлар унинг оила аъзолари ёки яқин қариндошларидан ундирилмайди.

4) Жиноий жазонинг мазмуни шахсни озодликдан маҳрум қилишда ёки ҳуқуқ ва эркинликларини чеклашда ифодаланади. Шахсни жиноий жавобгарликка тортиш оқибатида у озодликдан маҳрум қилиниши мумкин. Муайян ҳуқуқдан маҳрум қилиш жазоси қўлланилганда шахснинг эркин касб танлаш ҳуқуқи, муайян лавозимни эгаллаши чекланади.

5) Жиноий жазонинг давлат хусусиятига эга эканлиги юилан ажралиб туради.

Бу шундан иборатки, шахсни жиноят содир этишда айбдор деб топиш, жазо, унинг аниқ тури ва миқдорини белгилаш фақат махсус давлат органи-алоҳида ҳокимият судга таалукли бўлиб, давлатнинг бошқа органлари ёки жамоат ташкилотлари уни қўллай олмайди. Суд ҳукми давлат номидан чиқарилиб, қонуний кучга кирган суд ҳукми барча давлат, жамоат муассасалари ишлаб чиқариш корхоналари ва ташкилотлари, мансабдор шахслар ва фуқаролар учун мажбурий бўлиб, Ўзбекистон Республикаси ҳудудида сўзсиз ижро этилиши лозим.

Буларнинг ҳаммаси жазонинг давлат хусусиятига эга эканлигини ифодалайди. 6) Судланганлик шахснинг фақат жиноий жазога тортилганлиги туфайли келиб чиқади. Жазо тайинланган, ҳукм қонуний кучга кирган кундан бошлаб шахс судланган ҳисобланади. Суд томонидан жазодан озод қилинган шахс судланмаган ҳисобланади. Судланганлик муддатининг тугаши ёки судланганликнинг олиб ташланиши билан унинг барча ҳуқуқий оқибатлари бекор бўлади.

7) Жазо- бу жиноят содир этган шахсни содир этган қилмиши учун жазолашдир. Жазонинг бу зўрлов, мажбурлов томони жиноятчини жисмоний, мулкӣ, маънавий ва бошқа жиҳатлардан маълум даражада чеклаш ва маҳрум қилишдир. Суд шахсни озодликдан маҳрум этганда, уни истаган жойда яшаш ҳуқуқини чегаралаши, муайян мансабни эгаллаш ёки муайян

иш билан шуғулланишиши чеклаши мумкин. Жиноий жазо жиноятчининг шахсига қаратилган бўлиб, ҳатто у жавобгарликдан қочган вақтда ҳам, ундан бошқа шахсга нисбатан қўлланилмайди. 8) Жиноий жазонинг вазифаси фақатгина содир этилган қилмиш учун жазолаш бўлмай, шунингдек, маҳкумларни тузатиш ва қайта тарбиялаш ҳамдир. Жиноятчиларни тузатиш учун тарбиялашнинг алоҳида воситаси бўлган—жиноий жазо чоралари зарурдир Шунинг билан биргаликда кам аҳамиятли ва ижтимоий хавфи катта бўлмаган жиноятни содир қилган шахс, жиноий жавобгарликдан ва жазодан озод қилиниб, маъмурий, интизомий ёки жамоат таъсир чораларини қўллаш йўли билан ҳам тарбияланади

Таниқли олим А.В. Бриллиантов таъкидлаганидек - Қўшимча жазо сифатида жарима тайинлаш амалиётини кўриб чиқишда бошқача манзара пайдо бўлади. Жарима шаклида тайинланадиган қўшимча жазолар сонининг барқарор ўсиш тенденцияси яққол кузатилаётганлиги ҳақида айтиш мумкин. Айтиб ўтилганларни ҳисобга олиб, жариманинг жиноий жазо тури сифатидаги потенциал имкониятлари ҳали фойдаланилмаган ва жиноятчиликка қарши курашда унинг самарадорлигини ошириш йўллари излашга мажбур этади, деган хулосага келиш мумкин[3].

Ўзбекистон Республикаси Олий суди Пленумининг 2006 йил 3 февралдаги “Судлар томонидан жиноят учун жазо тайинлаш амалиёти тўғрисида”ги 1-сонли қарорининг 15-бандида: “Судларга жарима тариқасидаги жазо турини нафақат ижтимоий хавфи катта бўлмаган ва унча оғир бўлмаган жиноятлар, балки оғир жиноятлар содир этишда айбдор деб топилган шахсларга нисбатан ҳам, агар бу жазо қонун санкциясида назарда тутилган бўлса, кенгроқ қўллаш тавсия этилсин”[4].

Шуни айтиш керакки, иқтисодиёт ва бошқарув соҳасидаги тамагирлик мотивида амалга оширилган жиноятларда айбдор шахс биринчидан, жиноий йўл билан топган даромадларини ўзига ўзлаштириб яшириб қолмоқда, иккинчидан, етказилган моддий зарар маълум даражада ундирилмай қолмоқда, шунингдек, кўпчилик бундай жиноятчилар қамокдан чиққандан кейин жиноий йўл билан топган даромадларини легаллаштириб эркин фойдаланиб юрибди. Бу ҳолат жамиятда адолатсизликка олиб келади, шунингдек, айрим тамагирлик жиноятларини содир этувчи шахсларда жавобгарликдан қўрқмаслик психологиясини уйғотади.

Аксарият ривожланган мамлакатларда (АҚШ, Германия, Франция ва ҳ.к.) ҳамда МДХ мамлакатларида (Россия, Беларус, Қозоғистон ва ҳ.к.) иқтисодий, тамагирлик ва бошқа оғир жиноятлар учун озодликдан маҳрум қилиш жазоси билан бирга жарима жазоси қўшимча белгиланади.

АҚШнинг Техас штати ЖК 12.2, 12.3, 12.4-моддаларида тегишлича 1,2,3-даражали фелониялар жазоси назарда тутилган жиноят содир этганлик учун жазо тайинланганда қўшимча 10.000 доллардан ошмайдиган миқдордаги жарима жазоси тайинланиши мумкинлиги кўрсатилган[5].

Англия жиноят ҳуқуқида жазонинг асосий турлари жарима ва озодликдан маҳрум қилиш ҳисобланади. Жарима ҳам жисмоний, ҳам юридик шахсларга нисбатан тайинланиши мумкин. Жарима жазоси яқка тартибда қўлланилади ёки озодликдан маҳрум қилиш билан биргаликда қўлланилиши ҳам мумкин[6].

Беларус Республикаси ЖК 48-моддасига мувофиқ, жарима нафақат асосий жазо, балки қўшимча жазо сифатида ҳам қўлланилиши мумкин. Қўшимча жазо сифатида қўлланиладиган жарима ушбу Кодекснинг Махсус қисмида асосий жазо)турларининг энг оғиридан кейин кўрсатилади[7].

РФ ЖК 45-моддасининг 2-бандига мувофиқ, жарима, жазоларнинг асосий ва қўшимча турлари сифатида қўлланилади. РФ Жиноят кодексида иқтисодий, бошқарув соҳаларидаги ва айрим оғир жиноятлар учун жарима жазоси асосий жазога қўшимча қилиб кўрсатилган[8].

Масалан, ўғирлик, кредит соҳасида фирибгарлик, ўзганинг мулкани ўзлаштириш, босқинчилик, пора олиш, пора бериш, порахўрликда воситачилик, тижоратда пора олиш-бериш, ноқонуний тадбиркорлик, товар ва маҳсулотларни маркировкасиз ва (ёки) ахборот киритмасдан ишлаб чиқариш, сотиб олиш, сақлаш, ташиш ёки сотиш, қимор ўйинларини ноқонуний ташкил этиш ва ўтказиш, жиноий йўл билан қўлга киритилган пул маблағларини

ёки бошқа мол-мулкни легаллаштириш (қонунлаштириш), террористик ҳаракатга қўмаклашиш, жиноий уюшма (жиноий ташкилот) ни ташкил этиш ёки унда иштирок этиш ва ҳ.к.

Бу иқтисодий ва бошқа оғир жиноятларда аксарият ҳолларда моддий зарар етказиш қўп ёки жуда қўп миқдорда, ёки уюшган гуруҳда содир этилса, жарима қўшимча жазо қилиб берилади. Асосий мақсад тамагирлик мотивида содир этилган жиноятлар учун жавобгарликни кучайтириш ҳамда “Жавобгарликнинг муқаррарлиги” тамойиллари талабини таъминлаш.

Таниқли олим Б.В. Здравомысловнинг айтиб ўтганидек, - Жариманинг қонунчилик таърифидан қўриниб турганидек, унинг жазолаш таъсири судланувчининг мулкый, моддий манфаатларини сезиларли даражада камситишга қаратилган. Шунинг учун, одатда, жарима асосий ва қўшимча жазо сифатида ҳам Жиноят кодексининг Махсус қисми моддаларининг санкцияларида ғаразғўйлик ниятларида жиноятларни содир этганлик учун назарда тутилган[9].

Бу фикрни қўллаб-қувватлаган ҳолда олим А.И.Коробеев - жарима мулкый жазо деб аталадиган жазоларнинг бир тури бўлгани учун одатда тамагирлик йўналишидаги жиноятлар билан боғлиқ. Шунинг учун ҳам, қўллаб ғаразғўйлик жиноятлари нормаларининг санкцияларида жарима жазоси белгиланган деб ўтади[10]. Таниқли олим М.Х.Рустамбаев таъкидлаганидек, - Жарима давлатнинг мажбурлов чораси сифатида айбдорга иқтисодий таъсир кўрсатиш орқали жиноят содир этган шахснинг мулкый ҳуқуқларини чеклашдан иборатдир[11].

Алоҳида таъкидлаш жоизки, “Ўзбекистон Республикасининг айрим қонун ҳужжатларига коррупцияга қарши курашиш самарадорлигини оширишга, коррупцияга оид жиноятлар учун жавобгарлик муқаррарлигини таъминлашга қаратилган қўшимча ва ўзгартиришлар киритиш тўғрисида”ги Ўзбекистон Республикасининг 2026 йил 22 июндаги Қонунига мувофиқ, Жиноят кодексининг “Атамаларнинг ҳуқуқий маъноси” кўрсатилган VIII бобида иқтисодиёт ва бошқарув соҳасидаги 18 та жиноят - коррупциявий жиноят деб белгиланди[12].

Булар, ЖК 167-моддаси 3-қисми “д” банди (мансаб мавқеини суиистеъмол қилиш йўли билан содир этилган бўлса), (ЖК 168-моддаси 4-қисми “г2 банди (хизмат мавқеидан фойдаланиб содир этилган бўлса), ЖК 192,⁹ (Тижоратда пора эвазига оғдириб олиш) 192,¹⁰ (Нодавлат тижорат ташкилотининг ёки бошқа нодавлат ташкилотининг хизматчисини пора эвазига оғдириб олиш) 192,¹¹-моддаси 2-қисми “в” банди (Нодавлат тижорат ташкилотида ёки бошқа нодавлат ташкилотида мансабдор шахслар томонидан ўз ваколатларини суиистеъмол қилиш - ғаразғўйлик ниятларида содир этилган бўлса), ЖК 205-моддаси 2-қисми “в2 банди (Ҳокимиятни ёки мансаб ваколатини суиистеъмол қилиш - ғаразғўйлик ниятларида содир этилган бўлса), ЖК 206-моддаси 2-қисми “в” банди (Ҳокимият ёки мансаб ваколати доирасидан четга чиқиш - ғаразғўйлик ниятларида содир этилган бўлса), ЖК 208-моддаси 2-қисми(Ҳокимият ҳаракатсизлиги - ғаразғўйлик ниятларида содир этилган бўлса), ЖК 209-моддаси 2-қисми “в” банди (Мансаб сохтакорлиги - ғаразғўйлик ниятларида содир этилган бўлса), ЖК 210 (пора олиш), 211 (пора бериш), 212 (пора олиш-беришда воситачилик қилиш), 213 (Давлат органининг, давлат иштирокидаги ташкилотнинг ёки фуқаролар ўзини ўзи бошқариш органининг хизматчисини пора эвазига оғдириб олиш), 214 (Давлат органи, давлат иштирокидаги ташкилот ёки фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш органи хизматчисининг қонунга хилоф равишда моддий қимматликлар олиши ёки мулкый манфаатдор бўлиши), 214,¹.

Булар (Спорт мусобақалари иштирокчилари ва ташкилотчиларининг қонунга хилоф равишда моддий қимматликлар олиши ёки мулкый манфаатдор бўлиши), 214,²- моддаларида (Спорт мусобақалари иштирокчилари ва ташкилотчиларини пора эвазига оғдириб олиш) ва 301-моддаси 2-қисми “б” бандида (Ҳокимиятни суиистеъмол қилиш, ҳокимият ваколатидан ташқарига чиқиш ёки ҳокимият ҳаракатсизлиги - ғаразғўйлик ниятларида содир этилган бўлса), ЖКнинг 243-моддасида (Жиноий фаолиятдан олинган даромадларни легаллаштириш) назарда тутилган жиноят, агар коррупцияга оид жиноятларни содир этиш натижасида олинган

даромадларни легаллаштириш билан боғлиқ ҳолда содир этилган бўлса, ушбу тоифага киритилади[13].

Таъкидлаш жоизки, қонунда кўрсатилган айрим коррупциявий жиноятлар бошқа оғир жиноятларни содир этишга асос ва сабаб бўлиб, ушбу жиноятлар билан бирга жиноятларнинг мажмуи бўйича квалификация қилинади. Масалан: ЖК 210-212 моддаларидаги порахўрлик жиноятлари кўпчилик ҳолларда ЖК 175-моддаси - Ўзбекистон Республикасининг манфаатларига хилоф равишда битимлар тузиш, ЖК 182-моддаси - Божхона тўғрисидаги қонунчилиكنи бузиш, ЖК 184-моддаси - Солиқлар ёки йиғимларни тўлашдан бош тортиш, ЖК 185²-моддаси - Электр, иссиқлик энергияси, газ, водопроводдан фойдаланиш қоидаларини бузиш, ЖК 231-моддаси - Адолатсиз ҳукм, ҳал қилув қарори, ажрим ёки қарор чиқариш жиноятлари билан бирга содир этилади ва бу жиноятлар мажмуи билан квалификация қилинади.

Таниқли олим А.И.Парогнинг айтишича, “Келажакда Россия жиноят қонунчилигида жаримани асосий ва қўшимча жазо турлари сифатида қўллаш имкониятини назарда тутувчи санкциялар сонини кенгайтириш, шунингдек, айрим тоифадаги, биринчи навбатда, иқтисодиёт соҳасидаги жиноятларни содир этганлик учун жариманинг энг юқори миқдорини сезиларли даражада ошириш мақсадга мувофиқдир”[14].

Хулоса қилиб айтганда, Ўзбекистон Республикасининг янги Жиноят кодексида жарима жазосини асосий ва қўшимча жазо этиб киритиш, шу билан бирга, юқорида кўрсатилган жиноятлар қаторида, биринчи навбатда, коррупциявий жиноятлар бўлиши зарурдир.

Iqtiboslar/Сноски/References:

1. Ўзбекистон Республикаси Президенти Шавкат Мирзиёевнинг Олий Мажлис ва Ўзбекистон халқига Мурожаатномаси.26.12.2025 й. // Халқ сўзи. 2025йил 27 декабрь. (Address of the President of the Republic of Uzbekistan Shavkat Mirziyoyev to the Oliy Majlis and the People of Uzbekistan, December 26, 2025 // Khalq So'zi, December 27, 2025).
2. Ўзбекстан Республикасы Президентиниң “Жиноят ва жиноят-процессуал қонунчилигини тубдан такомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги 14.05.2018 йилдаги ПҚ-3723-сон Қарори //Қонун ҳужжатлари маълумотлари миллий базаси, 15.05.2018 й., 07/18/3723/1225-сон, 01.10.2018 й., 06/18/5547/1975-сон) (Resolution No. PP-3723 of the President of the Republic of Uzbekistan “On Measures to Radically Improve Criminal and Criminal Procedural Legislation,” dated May 14, 2018 // National Database of Legislation, May 15, 2018, No. 07/18/3723/1225; October 1, 2018, No. 06/18/5547/1975).
3. Уголовное право России. Часть Общая и Особенная: учеб./под редакцией А.В.Бриллиантова. –М.: Проспект,2010,-248 бет. (Criminal Law of Russia. General and Special Parts: Textbook / Edited by A. V. Brilliantov. Moscow: Prospekt, 2010. 248 p.).
4. Ўзбекистон Республикаси Олий суди Пленумининг қарори, 03.02.2006 йилдаги 1-сон// Пленум қарорлари –SU.UZ (Resolution No. 1 of the Plenum of the Supreme Court of the Republic of Uzbekistan, February 3, 2006 // Plenum Resolutions – SU.UZ).
5. Уголовный кодекс Штата Техас. Часть 1. //Copyright @2008-2025 Пашков Роман Викторович./ rpashkov@yandex ru (Criminal Code of the State of Texas. Part One // Copyright © 2008–2025, Roman Viktorovich Pashkov. rpashkov@yandex.ru).
6. Юрченко И.А. Уголовное право зарубежных стран: учебное пособие для магистрантов.- Москва: Проспект, 2015.- 83 бет.(Yurchenko, I. A. Criminal Law of Foreign Countries: A Textbook for Master's Degree Students. Moscow: Prospekt, 2015. 83 p).
7. Уголовный кодекс Республики Беларусь от 9 июля 1999 г. № 275-3//Etalonline/ by/document (Criminal Code of the Republic of Belarus, No. 275-Z of July 9, 1999 // Etalonline.by/document).
8. Уголовный кодекс Российской Федерации от 13.06.96 N 63-ФЗ //Normativ. Kontur.ru. document (Criminal Code of the Russian Federation, No. 63-FZ of June 13, 1996 // Normativ.Kontur.ru/document).

9. Уголовное право Российской Федерации. Общая часть. Учебник/Под ред. профес. Б.В.Здравомыслова –Изд.2-е. перераб. и доп. – М.: Юрист, 2001, 338 бет. (Criminal Law of the Russian Federation. General Part: Textbook / Edited by Prof. B. V. Zdravomyslov. 2nd ed., revised and supplemented. Moscow: Yurist, 2001. 338 p).
10. Коребеев А.И. Система и виды наказаний.// Российское уголовное право. Общая часть /Под ред. В.С.Комиссарова. –СПб.: Питер, 2005 . 385 – бет. (Korebeev, A. I. “System and Types of Punishments” // Russian Criminal Law. General Part / Edited by V. S. Komissarov. St. Petersburg: Piter, 2005. P. 385).
11. Рустамбаев М.Х. Ўзбекистон Республикасининг жиноят кодексига шарҳлар. Умумий қисм/М.Рустамбаев.- Тошкент: « Yuridik adabiyotlar publish», 2021. 424 – бет. (Rustambaev, M. Kh. Commentaries on the Criminal Code of the Republic of Uzbekistan. General Part. Tashkent: Yuridik Adabiyotlar Publish, 2021. 424 p.).
12. Қонунчилик маълумотлари миллий базаси, 23.06.2026 й., 03/26/1155/0616-сон). (National Database of Legislation, June 23, 2026, No. 03/26/1155/0616).
13. Ўзбекистон Республикасининг Жиноят кодекси (ЎЗР 22.09.1994 й. 2012-ХІІ-сон Қонуни билан тасдиқланган, 1995 йилнинг 1 апрелидан амалга киритилган.)//Lex. uz. Docs (Criminal Code of the Republic of Uzbekistan (approved by Law No. 2012-XII of September 22, 1994; entered into force on April 1, 1995) // Lex.uz, documents).
14. Уголовно-правовое воздействие: монография/коллектив авторов; под ред. А.И.Рарога. – Москва: Проспект, 2015. – 154 бет. (Criminal-Law Impact: Monograph / Collective of authors; edited by A. I. Rarog. Moscow: Prospekt, 2015. 154 p).

ҲУҚУҚИЙ ТАДҚИҚОТЛАР ЖУРНАЛИ

ЖУРНАЛ ПРАВОВЫХ ИССЛЕДОВАНИЙ

JOURNAL OF LAW RESEARCH

Taqdim etilayotgan maqolalarga qo'yilgan talablar:

1. Maqola o'zbek, ingliz va rus tillarida qabul qilinadi va Microsoft Word dasturida Times New Roman shriftida 12 kegl, 1 satr oralig'ida, sahifalar barcha tomondan 2 sm qoldirilgan bo'lishi shart. Satr boshi - 1,25 sm bo'lib, satrlarni eniga to'g'irlash, so'zlarni boshqa qatorga ko'chirish avtomatik tarzda bo'lishi lozim.
2. Birinchi qator o'ng tomondan muallifning familiyasi, ismi va otasining ismi, ikkinchi qatorda muallifning ish joyi, lavozimi, ilmiy darajasi va unvoni va e-mail, uchinchi qatorda sahifaning o'rtasida bosh va qalin harflar bilan maqolaning nomi yoziladi. Ushbu ma'lumotlar o'zbek, ingliz va rus tillarda berilishi lozim.
3. Keyingi qatordan o'zbek, ingliz va rus tillarida kamida 60 ta o'zbek, ingliz va rus tillarida so'zdan iborat annotatsiya beriladi.
4. Keyingi qatordan 6-10 ta o'zbek, ingliz va rus tillarida kalit so'zlar beriladi.
5. Keyingi qatordan asosiy matn umimiy so'zi minimal 2000 ta bo'ladi.
6. Adabiyotlarning to'liq ro'yxati asosiy matndan so'ng alifbo tartibida ko'rsatilishi lozim va havolalar asosiy matnda bo'lishi kerak [1, B.25].
7. Maqolada keltirilgan dalillarning to'g'riligi uchun muallif mas'ul, plagiat holati taqiqlanadi.
8. Web of science, Scopus tizimidagi jurnallardan iqtiboslar olish maqsadga muvofiqdir.

Требования к оформлению научной статьи:

1. Статья принимается на узбекском, английском и русском языках и должна быть оформлена в Microsoft Word шрифтом Times New Roman, размер 12, межстрочный интервал — 1, поля со всех сторон — 2 см. Абзацный отступ — 1,25 см; выравнивание по ширине и переносы слов должны быть включены автоматически.
2. В первой строке справа указываются фамилия, имя и отчество автора; во второй строке — место работы автора, должность, ученая степень и звание, а также e-mail; в третьей строке по центру страницы крупным и жирным шрифтом — название статьи. Эти сведения должны быть приведены на узбекском, английском и русском языках.
3. Ниже дается аннотация на узбекском, английском и русском языках, содержащая не менее 60 слов на каждом языке.
4. Далее приводятся 6–10 ключевых слов на узбекском, английском и русском языках.
5. Далее основной текст: общий объем текста должен быть не менее 2000 слов.
6. Полный список литературы должен быть приведен после основного текста в алфавитном порядке; ссылки должны присутствовать в основном тексте в формате [1, C.25].
7. Автор несет ответственность за достоверность приведенных в статье доказательств; плагиат запрещен.
8. Рекомендуется цитирование журналов из база данных Web of Science и Scopus.

Requirements of the articles submitted:

1. Articles are accepted in Uzbek, English and Russian and must be prepared in Microsoft Word using Times New Roman font, size 12, single line spacing, with 2 cm margins on all sides. First-line indent is 1.25 cm; text should be justified and word hyphenation/line breaks set to automatic.
2. In the first line on the right: the author's surname, given name and patronymic; in the second line: the author's affiliation, position, academic degree and title, and e-mail; in the third line centered on the page: the article title in bold and uppercase (or bold). These details must be provided in Uzbek, English and Russian.
3. Next, provide an abstract in Uzbek, English and Russian of at least 60 words in each language.
4. Next, provide 6–10 keywords in Uzbek, English and Russian.
5. Next, the main text: total word count must be at least 2000 words.
6. The full list of references must appear after the main text in alphabetical order, and citations should appear in the main text in the format [1, P.25].
7. The author is responsible for the accuracy of the evidence presented in the article; plagiarism is prohibited.
8. It is advisable to include citations from journals indexed in Web of Science and Scopus.